

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **S., a.s.**, so sídlom v N., proti žalovanej **F.**, so sídlom v B., **o zaplatenie 29 987,10 € s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 32 Ro 2675/2008, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave zo 7. septembra 2009 sp. zn. 4 Co 119/2009 a uzneseniu Okresného súdu Bratislava II z 26. februára 2009 č.k. 32 Ro 2675/2008-40, takto

r o z h o d o l :

Uznesenie Krajského súdu Krajského súdu v Bratislave zo 7. septembra 2009 sp. zn. 4 Co 119/2009 **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava II uznesením z 26. februára 2009 č.k. 32 Ro 2675/2008-40 v konaní o zaplatenie faktúr za dodávku liekov a zdravotníckych pomôcok nepriznal žalovanej oslobodenie od súdnych poplatkov, keď dospel k záveru, že žalovaná nespĺňa podmienky na oslobodenie od súdnych poplatkov v zmysle § 138 ods. 1 O.s.p. Žalovaná je právnickou osobou – štátnou príspevkovou organizáciou, ktorá okrem poskytovania zdravotníckej starostlivosti vykonáva podnikateľskú činnosť v rôznych iných predmetoch podnikania (§ 2 ods. 1 Obchodného zákonníka), a preto stratové hospodárenie žalovanej nemôže viesť k prenášaniam rizika na štát. Konanie, v ktorom si žalobkyňa ako distribútorka liekov uplatňuje právo na zaplatenie ceny liekov dodaných (predaných) zdravotníckym zariadeniam nie je konaním vo veci poskytovania zdravotnej starostlivosti, a preto nejde o konanie vecne oslobodené od súdnych poplatkov v zmysle § 4 ods. 1 písm. c/ zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 71/1992 Zb.“).

Krajský súd v Bratislave na odvolanie žalovanej uznesením zo 7. septembra 2009 sp. zn. 4 Co 119/2009 napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil (§ 219 O.s.p.). Pri odôvodňovaní uznesenia aplikoval § 219 ods. 2 O.s.p., v celom rozsahu poukázal na odôvodnenie uznesenia súdom prvého stupňa, s ktorým sa v celom rozsahu stotožnil.

Generálny prokurátor Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) na základe podnetu žalovanej napadol dovolaním uznesenia súdov oboch nižších stupňov. V mimoriadnom dovolaní uviedol, že právny záver súdov oboch stupňov o tom, že konanie, v ktorom si distribútor liekov uplatňuje právo na zaplatenie ceny liekov dodaných lekární, nie je konaním vo veci poskytovania zdravotnej starostlivosti a nie je oslobodené od súdneho poplatku podľa § 4 ods. 1 písm. c/ (predtým § 4 ods. 1 písm. d/) zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch, považuje aj s poukazom na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 31. júla 2000 sp. zn. 4 Obo 270/1999 za správny. Namietal, že odôvodnenia uznesení súdov oboch stupňov sú nepreskúmateľné, nakoľko z nich nevyplýva, prečo pomery žalovanej neodôvodňujú oslobodenie od súdnych poplatkov podľa § 138 ods. 1 O.s.p. a na základe čoho súdy dospeli k takémuto právnemu názoru, pričom odvolací súd nevysvetlil, z akých dôvodov považuje vecné argumenty uvedené žalovanou v odvolaní za irelevantné, hoci žalovaná k odvolaniu priložila podklady týkajúce sa jej podnikateľskej činnosti. Keďže rozhodnutia súdov nižších stupňov nie sú odôvodnené spôsobom zodpovedajúcim § 157 ods. 2 O.s.p., konanie je zaťažené inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 243f ods. 1 písm. b/ O.s.p.). Bol toho názoru, že súdy nižších stupňov vec aj nesprávne právne posúdili (§ 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.), nakoľko neskúmali všetky podmienky pre oslobodenie od súdnych poplatkov stanovené v § 138 ods. 1 O.s.p. Mal za to, že samotná skutočnosť, že žalovaná je podnikateľkou, nie je sama osebe postačujúcim dôvodom pre nepriznanie oslobodenia od súdnych poplatkov podľa § 138 ods. 1 O.s.p. Z uvedeného dôvodu generálny prokurátor žiadal obe napadnuté uznesenia zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Žalobkyňa sa k mimoriadnemu dovolaniu písomne nevyjadrila.

Žalovaná vo vyjadrení k mimoriadnemu dovolaniu sa nestotožnila s názorom generálneho prokurátora, podľa ktorého sa na predmetné konanie nevzťahuje vecné oslobodenie od súdneho poplatku podľa § 4 ods. 1 písm. c/ (predtým § 4 ods. 1 písm. d/)

zákona č. 71/1992 Zb.; v ostatnom sa stotožnila s dôvodmi uvedenými v mimoriadnom dovolaní.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd rozhodujúci o mimoriadnom dovolaní (§ 10a ods. 3 O.s.p.) po zistení, že tento opravný prostriedok podal včas generálny prokurátor (§ 243g O.s.p.) na základe podnetu účastníčky konania (§ 243e ods. 1 a 2 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania preskúmal napadnuté rozhodnutie v rozsahu podľa § 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 242 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že napadnuté uznesenia treba zrušiť.

Vychádzajúc z obsahu mimoriadneho dovolania Najvyšší súd Slovenskej republiky posudzoval dôvodnosť podaného mimoriadneho dovolania len z hľadiska dôvodov týkajúcich sa posúdenia otázky súvisiacej so splnením podmienok žalovanej pre oslobodenie od súdnych poplatkov podľa § 138 ods. 1 O.s.p.; otázku vecného oslobodenia žalovanej od súdneho poplatku podľa § 4 ods. 1 písm. c/ (predtým § 4 ods. 1 písm. d/) zákona č. 71/1992 Zb. generálny prokurátor neurobil predmetom dovolacieho prieskumu, ba práve naopak z odôvodnenia mimoriadneho dovolania vyplýva jeho súhlasné stanovisko s právnym posúdením tejto otázky súdmi nižších stupňov.

Občiansky súdny poriadok upravuje tri samostatné dôvody, ktoré môže generálny prokurátor úspešne uplatniť v procesne prípustnom mimoriadnom dovolaní. Podľa § 243f ods. 1 O.s.p. mimoriadnym dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie súdu za podmienok uvedených v § 243e, ak a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237, b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnym posúdení veci.

Pre účely preskúmvanej veci treba osobitne uviesť, že na výskyt procesných väd konania vymenovaných v § 237 O.s.p. a tiež tzv. iných procesných väd konania majúcich za následok nesprávne rozhodnutie vo veci prihliada Najvyšší súd Slovenskej republiky nielen v konaní o dovolaní (viď § 242 ods. 1 O.s.p.), ale aj v konaní o mimoriadnom dovolaní (viď § 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 242 ods. 1 O.s.p.) bez zreteľa na to, či boli alebo neboli v tomto mimoriadnom opravnom prostriedku uplatnené.

V konaní o mimoriadnom dovolaní neboli procesné vady konania v zmysle § 237 O.s.p. namietané, ani zistené.

Podľa právneho názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní o mimoriadnom dovolaní vyšlo najavo, že v konaní došlo k tzv. inej vade konania majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 243f ods. 1 písm. b/ O.s.p.). O vadu tejto povahy ide medziiným v prípade nepreskúmateľnosti rozhodnutia súdu.

Krajský súd pri odôvodňovaní potvrdzujúceho uznesenia aplikoval § 219 ods. 2 O.s.p. v znení účinnom od 15. októbra 2008, podľa ktorého ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody. Uvedené ustanovenie bolo zavedené novelou Občianskeho súdneho poriadku vykonanou zákonom č. 384/2008 Z.z. a z dôvodovej správy k tomuto zákonu vyplýva, že zákonodarca ním „reaguje na súdnu prax v prípadoch úplných a presvedčivých rozhodnutí súdov prvého stupňa, kedy odôvodnenie rozhodnutia odvolacích súdov je len kopírovaním vecne správnych dôvodov. V takýchto prípadoch rozhodnutia obsahujú účastníkom známe podania, známy napadnutý rozsudok a v závere obsahujú už len stručné konštatovania o správnosti a presvedčivosti napádaného rozhodnutia, s ktorým sa odvolací súd plne stotožňuje. Ide o ustanovenie v rovine fakultatívnej a umožňuje odvolaciemu súdu sa sústrediť už len na doplnenie presvedčivosti rozhodnutia a odvolacie súdy sa tak môžu sústrediť na judikatúru a odbornú literatúru. Tým sa môže zvýšiť aj dôvera v apelačné súdy, ktoré by v rozhodnutí menej kopírovali a viac argumentovali, čo nepochybne bude verejnosťou vítané“.

Odôvodnenie uznesenia súdu (prvostupňového aj odvolacieho) musí mať náležitosti uvedené v § 157 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 167 ods. 2 O.s.p. (§ 211 ods. 2 O.s.p.). Súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia musí vyporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na výsledky vykonaného dokazovania a zistené rozhodujúce skutočnosti, ale tiež s poukazom na ním prijaté právne závery. V odôvodnení rozhodnutia musí súd spôsobom logicky kompaktným a bez rozporov a vnútorných protirečení vysvetliť, k akým skutkovým zisteniam dospel, ktorú právnu normu a z akých dôvodov aplikoval a ako ju interpretoval. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu musí byť zároveň aj dostatočným podkladom pre uskutočnenie

prieskumu v konaní o riadnom alebo mimoriadnom opravnom prostriedku. Ak rozhodnutie súdu neobsahuje náležitosti uvedené v § 157 ods. 2 O.s.p., je nepreskúmateľný. Judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky je nepreskúmateľnosť rozhodnutia súdu považovaná za prejav a dôsledok tzv. inej procesnej vady konania majúcej za následok nesprávne rozhodnutie veci (R 111/1998). Na uvedenú vadu musí súd rozhodujúci o mimoriadnom dovolaní prihliadnúť bez ohľadu na to, či bola alebo nebola generálnym prokurátorom namietaná.

Súd prvého stupňa v danej veci nevyhovel žiadosti žalovanej o oslobodenie od súdnych poplatkov, keď na ňou uvádzané dôvody týkajúce sa splnenia podmienok pre oslobodenie od súdnych poplatkov podľa § 138 ods. 1 O.s.p. iba uviedol, že žalovaná je podnikateľkou v rôznych predmetoch podnikania, pri ktorých postupuje riziko, že jej úsilie môže byť zavŕšené aj stratou, a že stratové hospodárenie žalovanej nemôže viesť k prenášaniu podnikateľského rizika na štát. S uvedeným právnym záverom žalovaná prejavila nesúhlas v odvolaní a tento nesúhlas doložila písomnými podkladmi týkajúcimi sa jej podnikateľskej činnosti, pričom odvolací súd reagoval len tak, že sa stotožnil so závermi uznesenia súdu prvého stupňa bez toho, aby považoval za potrebné k nim niečo dodať a na odvolacie námietky žalovanej reagoval len tak, že „boli bez právneho významu“.

Za týchto okolností bolo povinnosťou odvolacieho súdu na túto odvolaciu argumentáciu žalovanej primeraným spôsobom reagovať, a keď tak odvolací súd neurobil, jeho rozhodnutie nie je v súlade s § 157 ods. 2 O.s.p. Od uvedenej povinnosti odvolací súd nemôže oslobodiť ani znenie § 219 ods. 2 O.s.p., pripúšťajúce vypracovať tzv. skrátené odôvodnenie rozhodnutia; toto ustanovenie nemožno totiž aplikovať čisto formálne. Zákom požadované riadne a presvedčivé odôvodnenie písomnej formy rozhodnutia je totiž nielen formálnou požiadavkou, ktorou sa má zamedziť vydaniu obsahovo nezdôvodnených, nepresvedčivých alebo neurčitých a nezrozumiteľných rozhodnutí, ale má byť v prvom rade prameňom poznania úvah súdu tak v otázke zisťovania skutkového stavu veci, ako aj v právnom posúdení veci. Inak povedané, účelom odôvodnenia rozhodnutia je predovšetkým preukázať na správnosť a odôvodnenie súčasne musí byť i prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydávaní rozhodnutí súdu, t.j. musí byť preskúmateľné.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto po zistení, že v konaní došlo k vyššie uvedenej procesnej vade konania v zmysle § 243f ods. 1 písm. b/ O.s.p., na ktorú musel vziať

zreteľ, zrušil mimoriadnym dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 243i O.s.p. v spojení s § 243b O.s.p.); oproti návrhu generálneho prokurátora považoval za postačujúce na dosiahnutie účelu mimoriadneho dovolania len zrušenie uznesenia odvolacieho súdu. Vzhľadom na dôvod zrušenia tohto uznesenia neskúmal opodstatnenosť námietky generálneho prokurátora, že zrušené rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci z hľadiska splnenia podmienok pre aplikáciu § 138 ods. 1 O.s.p. (§ 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.).

V novom rozhodnutí rozhodne súd znovu o trovách pôvodného i dovolacieho konania (§ 243i O.s.p. v spojení s § 243d ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 7. apríla 2011

JUDr. Daniela Sučanská, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková